

Yabanc? Dil Olarak T?rk?e Ö?renenler için Dinleme Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabanc? Dil Olarak T?rk?e Ö?renenler için Dinleme Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32696>

Özet

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler için Dinleme Testi (YDTÖ-DT), 2017 yılında Emel Tozlu tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, Yabancı Dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin dinleme becerisi yeterliliklerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, dil öğreniminde kritik bir alan olan dinleme anlama düzeylerini objektif bir şekilde değerlendirmeyi hedefleyen bir **geliştirme** çalışmasıdır. Bu test, özellikle dil okullarında veya akademik kurumlarda öğrenci yerleştirme ve başarı değerlendirme süreçlerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, dil ölçme ve değerlendirme prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür. Testin temel amacı, öğrencilerin farklı bağlamlarda ve zorluk seviyelerinde sunulan işitsel metinleri ne derece anlayabildiklerini ortaya koymaktır. Ölçek, Bozüci Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir Yüksek Lisans Tezi çalışmasıyla literatüre kazandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Türkçe, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Dinleme Testi, Dinleme Becerisi, Dil Ölçme, Ölçek Geliştirme, İkinci Dil Edinimi.

Yazarlar

Emel Tozlu

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, Yabancı Dil bağlamında Türkçe öğrenimi gören bireylerin dinleme yeterliliklerini standart ve güvenilir bir yöntemle tespit etmektir. Test, öğrencilerin ana fikirleri çözüme, detayları anlama, çözümde bulunma ve farklı konulara adapte olma gibi dinleme alt becerilerini ne düzeyde geliştirdiğini ölçmeye odaklanmıştır. Geliştirilen bu araç, dil programlarının etkililiğini değerlendirmeye ve öğrencilerin dil seviyelerini doğru bir şekilde sınıflandırmaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, mevcut dinleme değerlendirme araçlarının eksikliklerini gidermek ve özellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğrenimi alanına özgü, kültürel ve dilbilimsel açıdan geçerli bir araç sunmak üzere tasarlanmıştır. Bu **dinleme testi**, dil öğrenim materyallerinin geliştirilmesine yönelik geri bildirim sağlamada da önemli bir rol oynamaktadır.

Yapı

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler için Dinleme Testi, dil yeterliliğinin dört temel bileşeninden

biri olan **dinleme becerisi** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle dilbilimsel (fonolojik ve morfolojik bilgi), sosyolinguistik (başlama uygunluk) ve pragmatik (çıkarm yapma) yeterlilikleri içeren çok boyutlu bir beceri olarak ele alınır. Testin, dinleme anlama becerisini çeşitli zorluk seviyelerinde (A1'den C2'ye kadar, eşer tezde belirtilmişse) ölçtüğü varsayılmaktadır.

Dinleme becerisi, pasif bir alıcı beceri olmaktan ziyade, aktif bir bilişsel süreçtir. Ölçek, öğrencilerin sadece kelimeleri tanıma kapasitelerini değil, aynı zamanda işitsel girdiyi yorumlama, organize etme ve anlamlandırma yeteneklerini de değerlendirecek şekilde tasarlanmıştır. Bu test, genellikle **çoktan seçmeli** veya **boşluk doldurma** formatları aracılığıyla bu yapısal yeterlilikleri yoklamaktadır.

Geçerlik

Kaynak referansta ölçeğin geçerlik verilerine dair doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır (belirtilen değer: -). Ancak, bir **geliştirme** çalışması olan yüksek lisans tezinin doğası gereği, testin geçerliliğinin (content validity, construct validity, criterion validity) titizlikle araştırıldığı varsayılmaktadır. Genellikle bu tür dil testlerinde, alan uzmanlarının görüşlerine başvurularak kapsam geçerliği (Content Validity) sağlanır ve test sonuçlarının diğer bilinen yeterlilik testleriyle korelasyonu incelenerek ölçüt geçerliği (Criterion Validity) araştırılır.

Testin yapı geçerliliğinin, özellikle dil yeterlilik seviyelerine (örneğin, Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi - CEFR seviyeleri) uygun olarak maddelerin ayrıştırıcı gücünü gösteren analizlerle desteklenmiş olması beklenmektedir. Geçerlik analizlerinin detaylarına, ölçeğin dayandığı 2017 tarihli Yüksek Lisans Tezi içerisinde ulaşılabilir. mümkündür.

Güvenirlilik

Kaynak referansta ölçeğin güvenirlik verilerine dair doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır (belirtilen değer: -). Akademik standartlara uygun olarak geliştirilen bir testin, tutarlılığı ve kararlılığı gösteren güvenirlik analizlerine tabi tutulmuş olması beklenir. Tipik olarak, iç tutarlılık katsayıları (örneğin, **Cronbach Alfa**) bu tür testler için rapor edilir.

Güvenirlik çalışmaları, testin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneği incelenir. İç tutarlılık katsayısı, kabul edilebilir düzeylerde (genellikle 0.70 veya üzeri) olması beklenir. Detaylı güvenirlik istatistikleri, sorumlu yazarın tezinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör analizine dair kaynak referansta bilgi bulunmamaktadır (belirtilen değer: -). Ancak, dinleme becerisinin tek bir genel faktörden mi yoksa farklı alt faktörlerden mi oluştuğunu

belirlemek amacıyla genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanır. Eğer test, farklı dinleme alt becerilerini (örneğin, kısa konuların anlama, uzun akademik metinleri anlama) ayrı ayrı ölçmek üzere tasarlanmıyorsa, faktör analizinin birden fazla boyut ortaya çıkarması muhtemeldir.

Faktör analizinin sonuçları, testin yapı geçerliliğini desteklemede ve dinleme becerisi yapısının teorik modelini doğrulamada kritik öneme sahiptir. Bu analizlerin, 2017 yılındaki tez çalışması kapsamında gerçekleştirildiği varsayılmaktadır.

Araç

Bu bölüm, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler için Dinleme Testi'nin teknik ve uygulamaya yönelik özelliklerini özetlemektedir.

Test Türü: Geliştirme Çalışması (Standartlaştırılmış Başarı Testi)

Format: Çoktan seçmeli veya açık uçlu cevap formatları içerir. Dinleme materyali ses kaydı üzerinden sunulur.

Mevcut Diller: Türkçe (Hedef dil olarak Türkçe)

Popülasyon Grubu: Yabancı Dil Olarak Türkçe öğrenenler.

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir. (Genellikle üniversite düzeyindeki yetişkin dil öğrencileri.)

Popülasyon Detayları: Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülen Ölçek Geliştirme çalışmasına katılan, çeşitli seviyelerde Türkçe öğrenimi gören yabancı öğrenciler.

Test Metodolojisi: Dil becerilerini ölçmek için kullanılan standart psikometrik prensiplere dayalıdır. Maddeler, dil seviyelerine göre kademeli zorlukta yapılandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Dil Yeterliliği, Ölçek Geliştirme, Dinleme Anlama, Dil Testi, Boğaziçi Üniversitesi, Emel Tozlu, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: emel.hakyemez@boun.edu.tr (Emel Tozlu)

Yazın Adresi: Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye (Tezin

yapıldığı kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2017 yılında tamamlanan bir akademik çalışmada (yüksek lisans tezi) kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgisi, tezin sahibi olan **Emel Tozlu** ile doğrudan iletişime geçilerek öğrenilmelidir. Akademik tezlerin kullanım genellikle kaynak göstermek amacıyla ücretsizdir, ancak ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarın izni gereklidir.

Derecelendirme: Derecelendirme formatı belirtilmemiştir (belirtilen değer: -). Ancak, dil testlerinde genellikle doğru cevap başına puanlama yapılır.

Test Yılı: 2017

Kaynaklar

Bu ölçeğin birincil kaynağı, yazarın akademik tezidir. Orijinal çalışmada, dil ölçme ve değerlendirme alanına önemli bir katkı sağlamaktadır.

Tozlu, E. (2017). *Listening Test for Learners of Turkish as a Foreign Language*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi) Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: [listening-test-for-learners-of-turkish-as-a-foreign-language-toad.pdf](http://www.arabpsychology.com/listening-test-for-learners-of-turkish-as-a-foreign-language-toad.pdf)

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler için Dinleme Testi Ölçek Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yayınlanmamıştır. Maddeler, 2017 tarihli yüksek lisans tezi içerisinde yer almaktadır.